

Építészettörténet

Örökségvédelem

VIII. A klasszicizmus építészete

Klasszicizmus

Az éghajlat változása a 18. században.

A polgárosodás.

A család és a közösség visszaszorulása és az egyéni felelősség.

A francia forradalom.

Az egységes társadalmi tudat bomlása.

A napóleoni háborúk hatása.

A Bécsi Kongresszus (1815) utáni reakció.

A hatalmi kompromisszum kora.

A divatos antik.

A nemzettudat változása és a horizont szűkülése. Nemzet és nyelv.

London, Lothbury Court

Sir John Soane

1797

Gloucestershire, Dodington Hall

James Wyatt

1789

Northumberland, Belsay Hall

Sir Ch. Monck, Sir W. Gell és J. Dobson

1806-1817

Shropshire, Wiley Hall

William Watt

1812

Chester Castle

Thomas Harrison

1810-1812

London, Crescent Park

John Nash

1812-1821

London, Langham Place All Souls church

John Nash

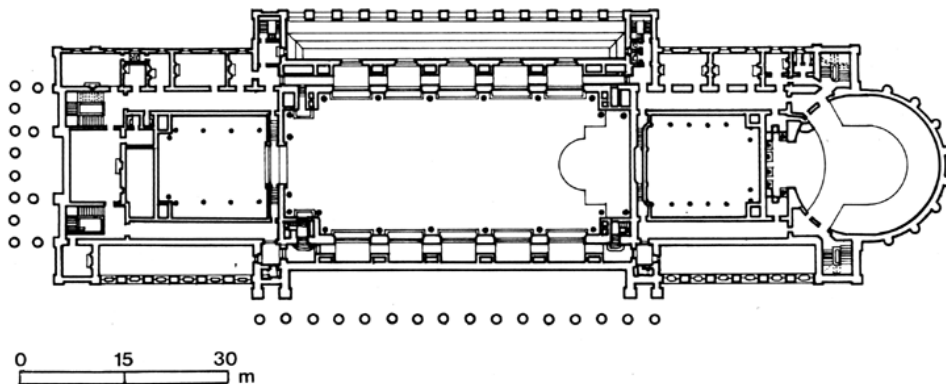
1822-1824

Liverpool, St' Georges Hall

Harvey Lonsdale Elmes

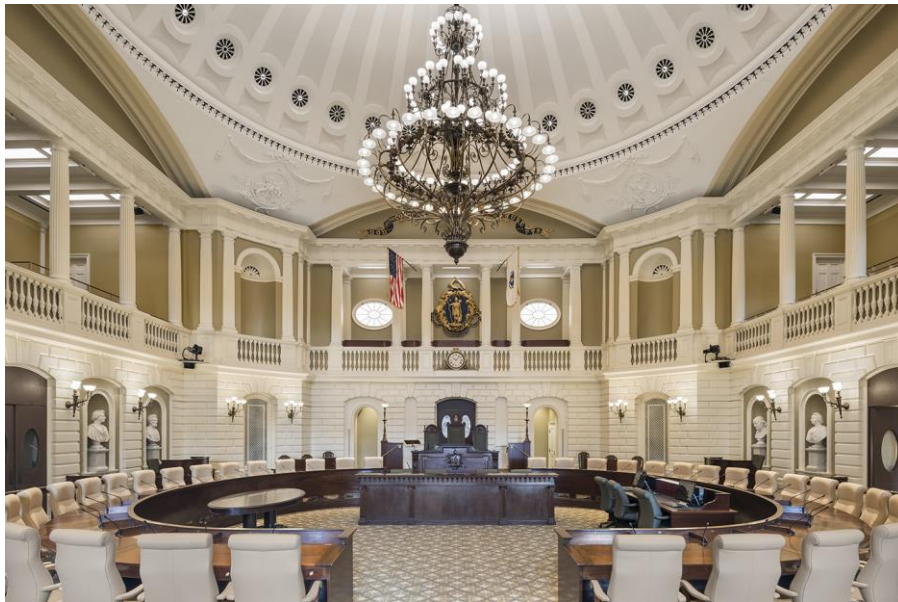
1842

Massachusetts, State House

Charles Bullfinch

1793-1800

Virginia, Charlottesville, Egyetem

Thomas Jefferson

1804-1817

Párizs, Arc de Triomphe du Carroussel

Charles Percier, Pierre-François-Léonard Fontaine

1806-1807

Párizs, Madeleine templom

Alexandre-Pierre Vignon

1806-1812

Berlin, Brandenburgi Kapu

Karl Gotthard Langhans

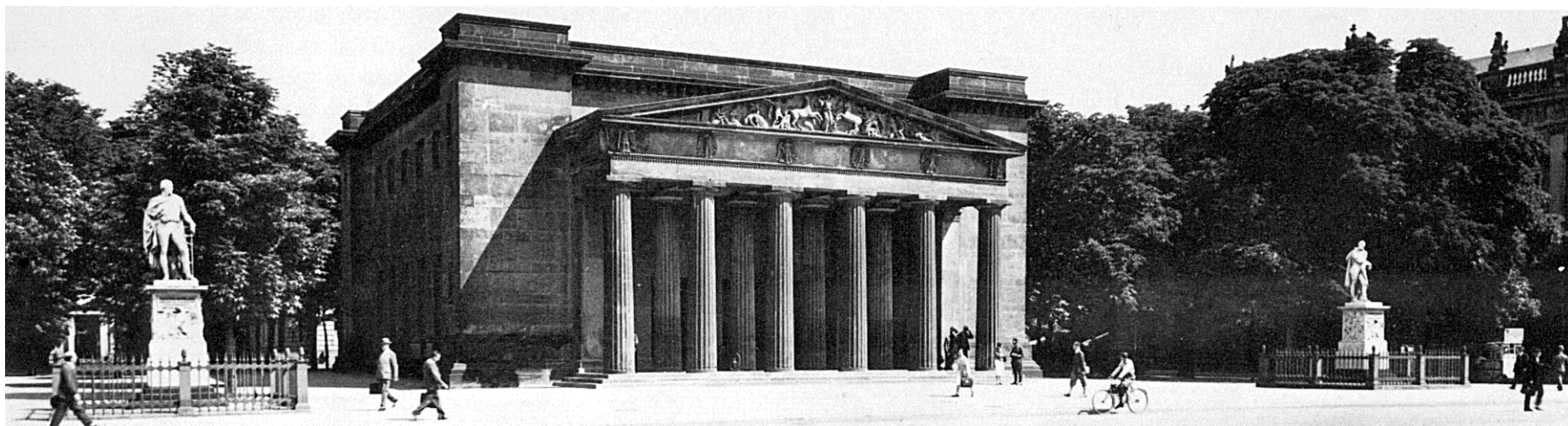
1789-1794

Berlin, Neue Wache

Karl Friedrich Schinkel

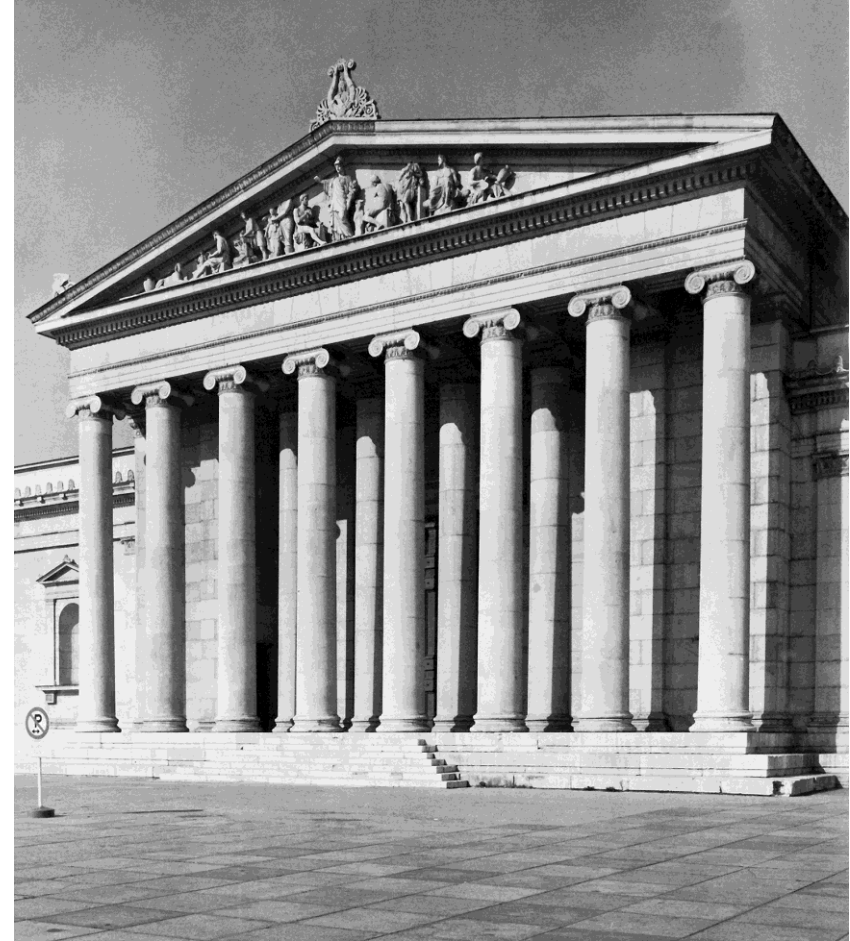
1816 – újjáépítve 1951-57

München, Glyptothek

Leo von Klenze

1816-1830

Potsdam, Charlottenhof

Karl Friedrich Schinkel

1826, 1830-49

München, Propyleák

Leo von Klenze

1848-1860

Nápoly, Piazza del Plebiscito, San Francesco di Paola templom

Leopoldo Laperuta, Pietro Bianchi

1810-es évektől

Milánó, Villa Belgiojoso (Villa Reale)

Leopoldo Pollack

1790-1793

Possagno, Tempio del Canova (Tempio Canoviano)

Giannantonio Selva, Antonio Diedo

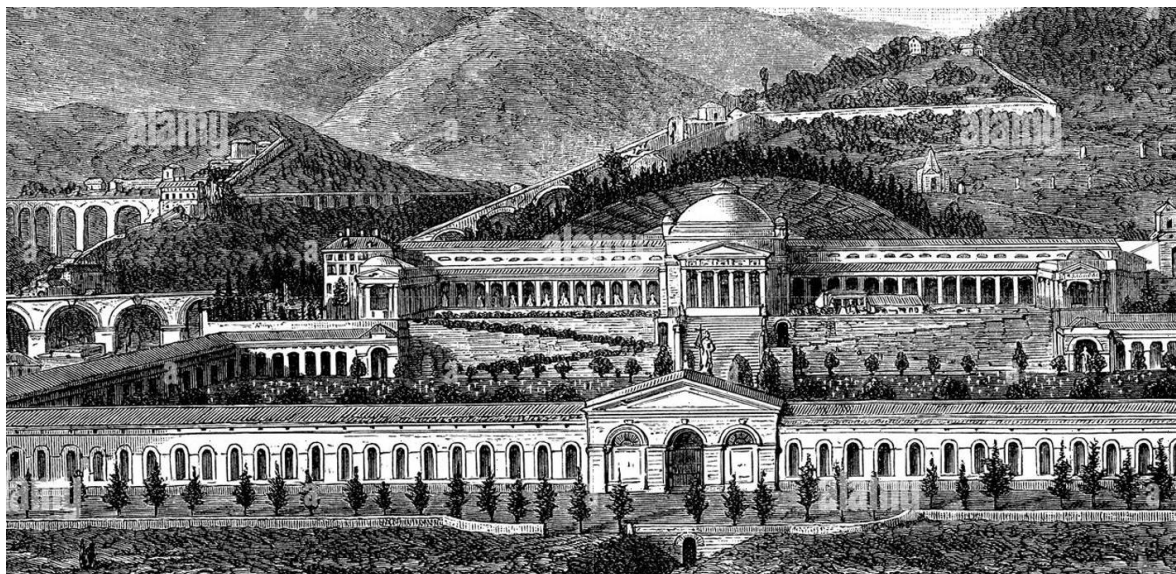
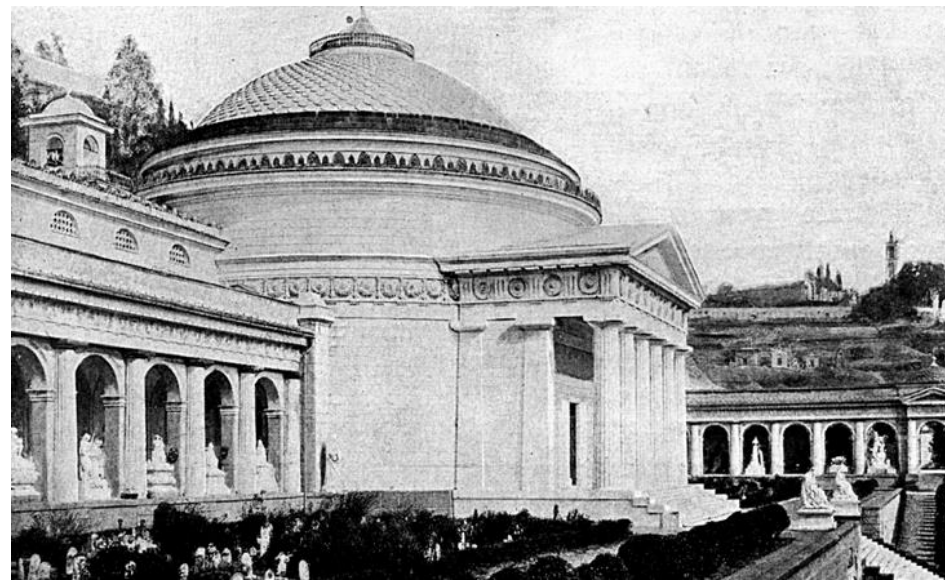
1819-1833

Genova, Camposanto (temetői) templom)

Carlo Francesco Barabino

1820-as évek

Trieszt, San' Antonio Nuovo

Pietro Nobile

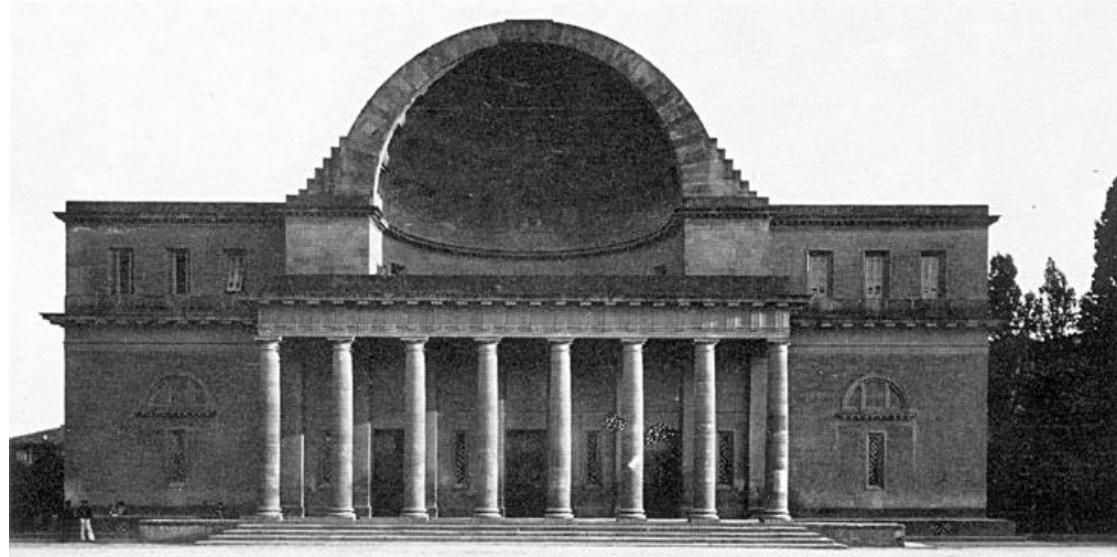
1825-1849

Livorno, Cisternone

Paquale Poccianti

1827... 1848

Osztankinó, Seremetyev palota

Giacomo Antonio Domenico Quarenghi,
Matvej Fjodorovics Kazakov

1791-1798

Szentpétervár, egykori Szent Szinódus

Carlo Ivanovics Rossi

1829-1834

Magyar Klasszicizmus

A magyar társadalom fejlődése.

Lassú polgárosodás.

A kontinentális zárlat és hatása.

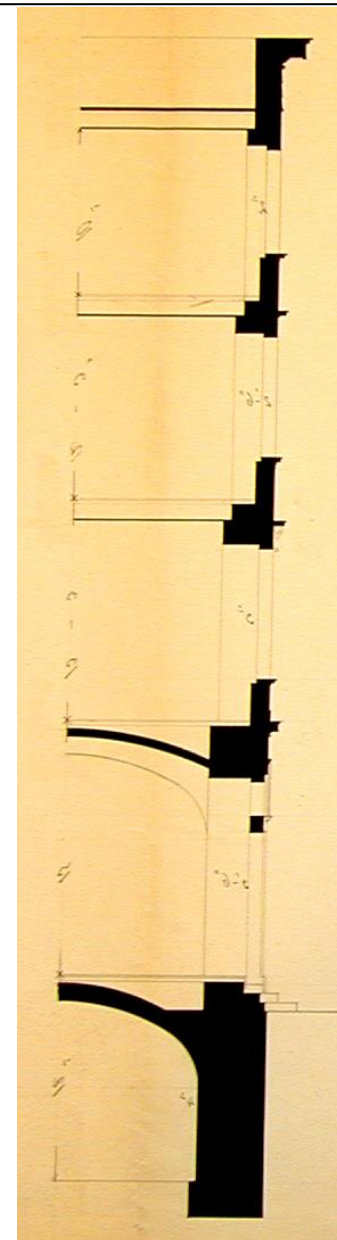
Gazdasági fejlődés – Pest kiemelkedő szerepe.

A gazdasági fejlődés hatása az építészetre.

A változó lakásviszonyok és szokások; a bérház megjelenése az építészetben.

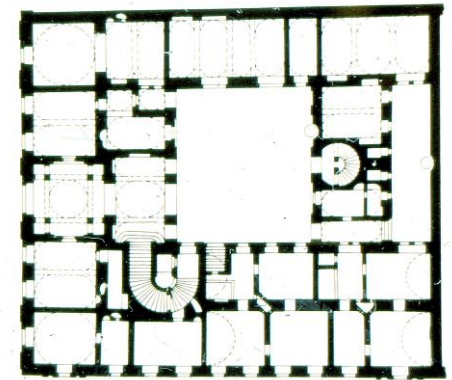
A reformkori ház-etalon → szerkezet

- vegyes falazat, falkötővasas merevítéssel + merevítő falakkal
- szegmens- és/vagy kosáríves, fiókos dongaboltozatos pince
- földszintes háznál földszint fölött csaposgerenda födém
- emeletes háznál földszint fölött szegmens- és/vagy kosáríves, fiókos dongaboltozatos födém
- emelet falazata féltégla-léptékben visszaugrik
- emeleteken csaposgerenda födém
- záró pórfödém
- aszimmetrikus állószékes vagy szelemenés tetőszerkezet
- kőlapos függőlemezű főpárkány
- húzott-íves, kő fokos lebegőlépcsők, kovácsoltvas pálcátagos korlátokkal

A reformkori ház-etalon → alaprajz

- utcai oldalon (oldalakon) két, udvari oldalon (oldalakon) egy traktus
- két lépcsőház, főlépcsőház a bejárat előtérhez, melléklépcső az udvarhoz csatlakozik
- pincében istállók
- földszinten üzletek
- utcai lakások többszobásak és szobasorosak
- csoportos illemhelyek a melléklépcsőház mellett
- udvari lakások egy- vagy konyhára szimmetrikusan kétszobásak
- cselédszobák lakásokban
- csapoló az udvaron, a vízvezetéki hálózat elterjedésével konyhánként egy-egy...
- fűtés kályhával + fűtőbenyíló, fűtőfolyosó
- konyhában épített tűzhely

A reformkori ház-etalon → homlokzat

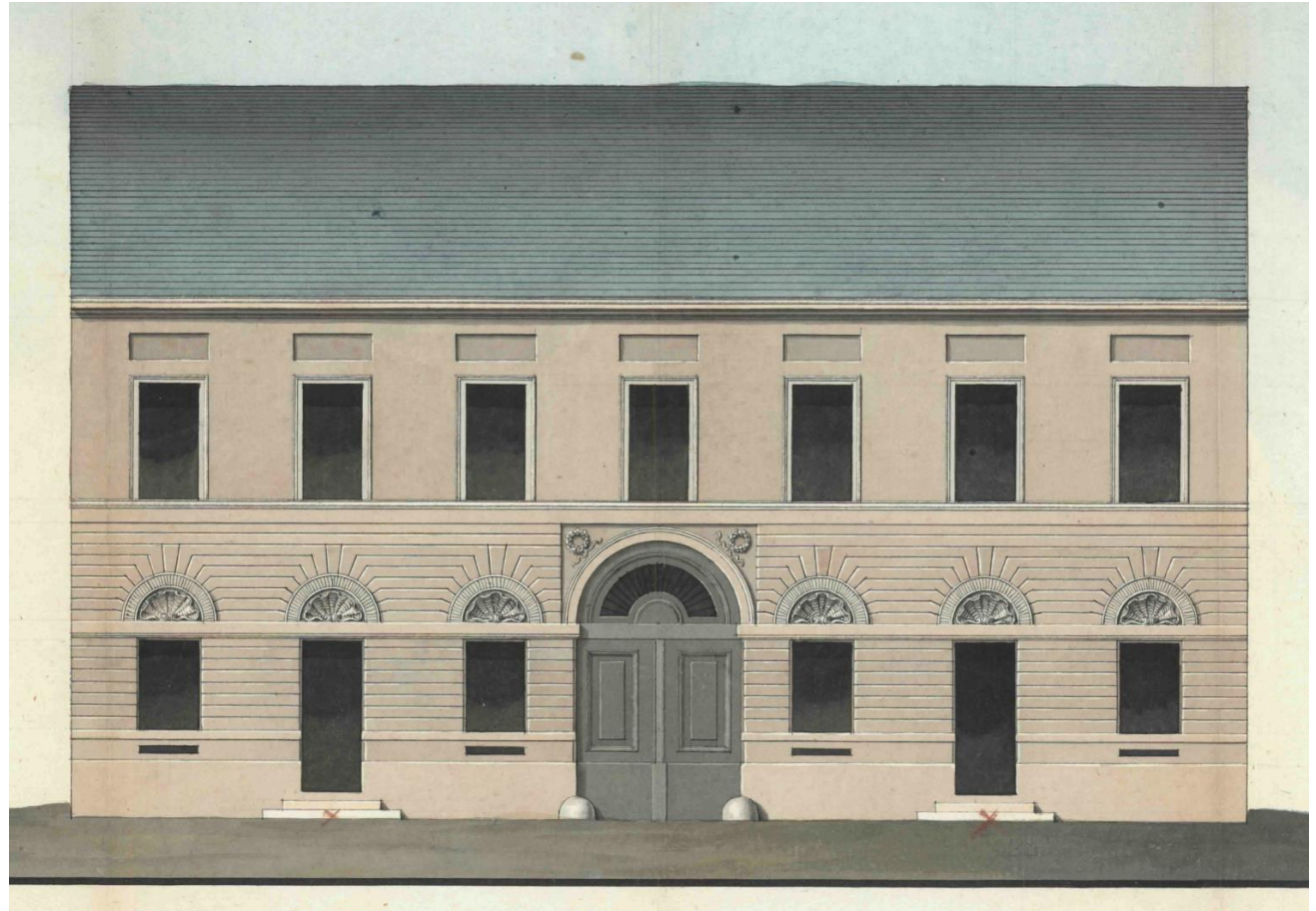
- sima homlokzati felületek, esetleg lizénákkal függőlegesen tagolva
- magas kő lábazat
- földszint fölött öv+könyöklőpárkányból álló sáv
- felső emeleten könyöklőpárkány
- főpárkány sima ión jellegű
- földszinten félköríves falnyílások, vállpárkányról indított tagozatos félkörívvel + zárókővel
- emeleteken állótéglány alakú ablakok tagozatos keretezéssel, állókonzolpárra ültetett egyenes szemöldökpárkánnyal
- felfelé a keretezés egyszerűbb
- időben előrehaladva a homlokzatok egyszerűbbek
- mindenütt (kő tagozatokon is) vakolt felületek
- fehér klasszicizmus = világos vakolat vagy fehér meszelés

Pest, Weiss-ház (VI. Andrásy út 10. helyén)

Zitterbarth János

1822

A reformkori Dunasor

A reformkori **Dunasor**
Középen a görögkeleti templom.

Pest, Brudern bazár

Pollack Mihály

1817

Pest, Blumenstökli-ház

Hild József

1824

Pest, Tänzer-ház

Hild József

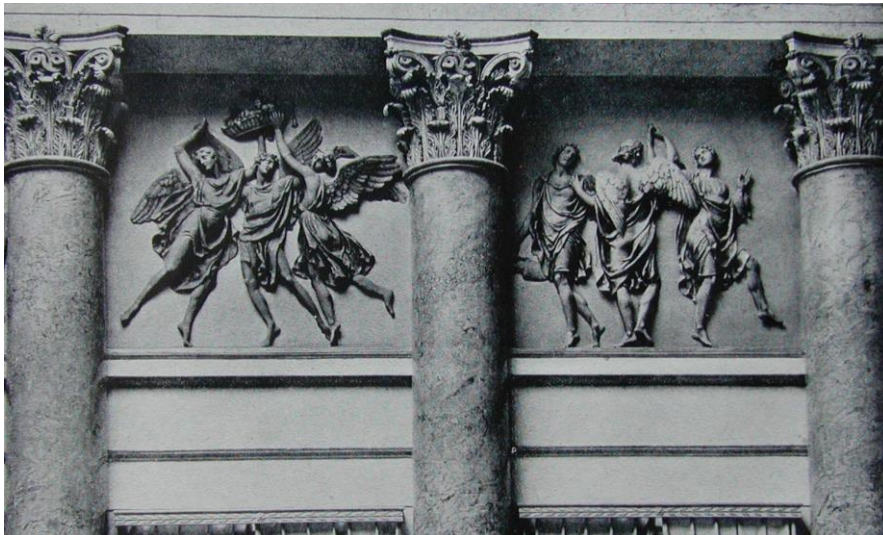
1836

Pest, Ulmann-ház, később Európa szálló

Hild József

1834 Nem áll

Ullmann-új háza a dunaparti kirakórévnél.
Das von Ullmanischehaus am Donau Ausladungsplatz.

Pest, Horváth-ház

Pollack Mihály

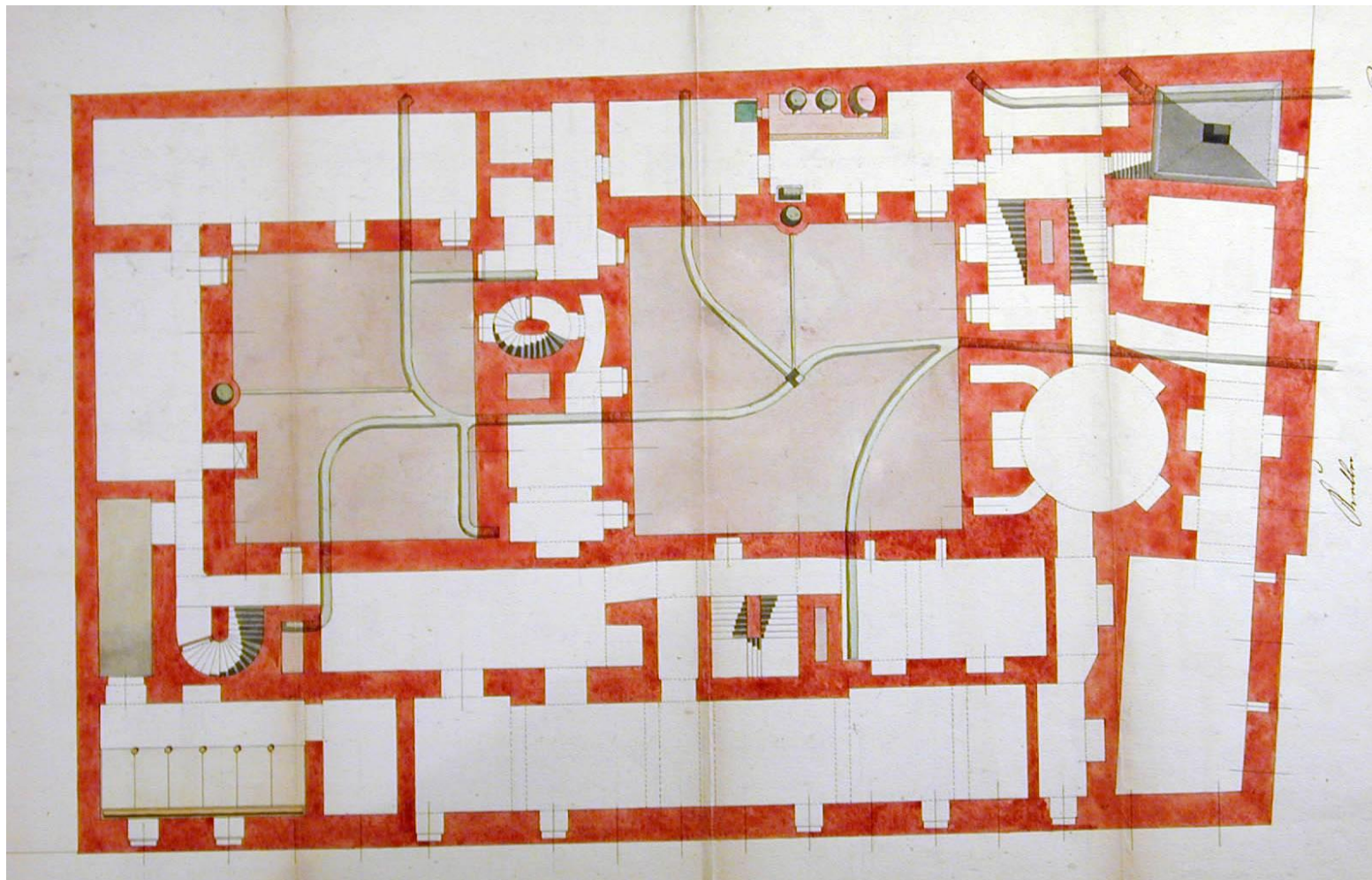
1815-1816

Pest, Horváth-ház, pince

Pollack Mihály

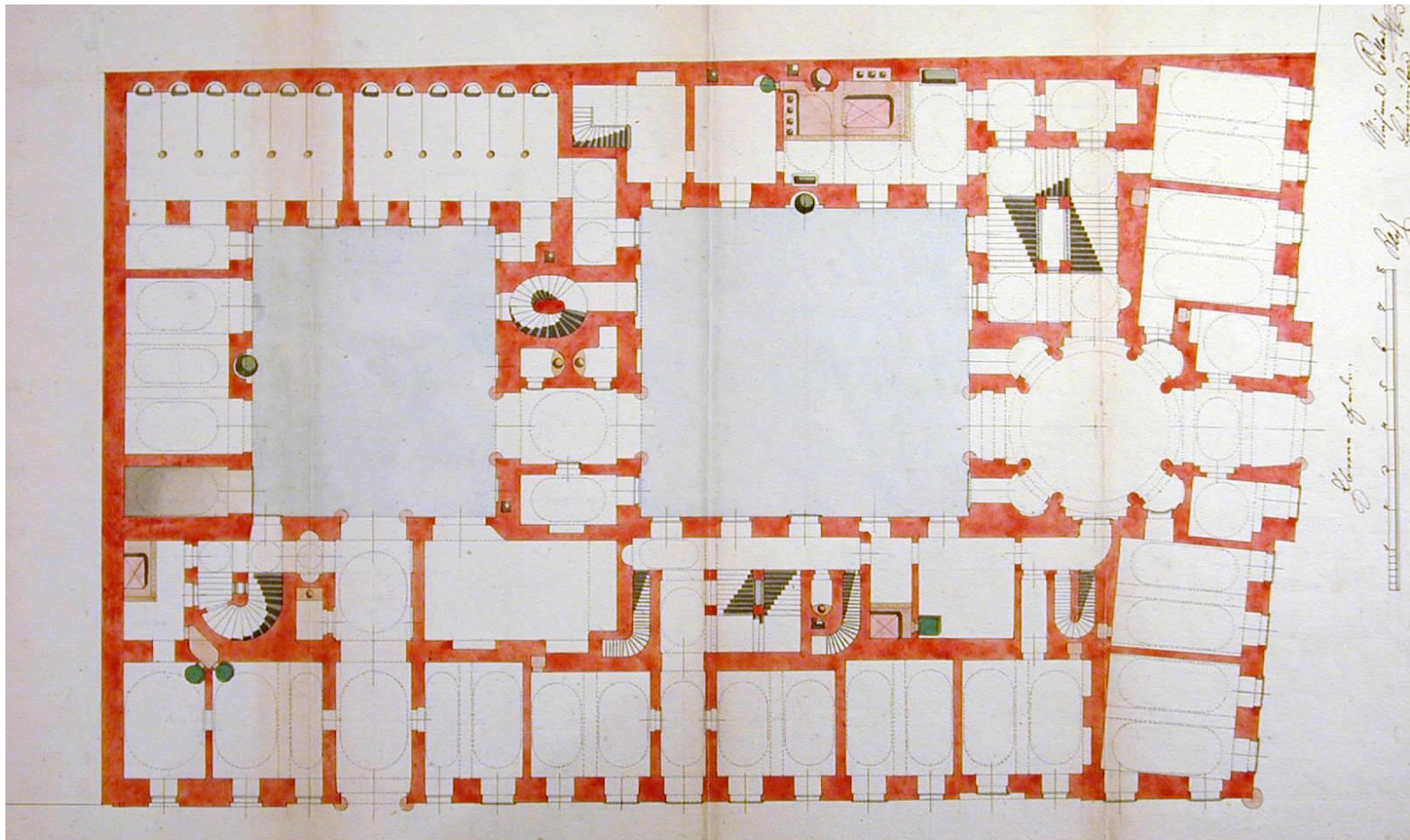
1815-1816

Pest, Horváth-ház, földszint

Pollack Mihály

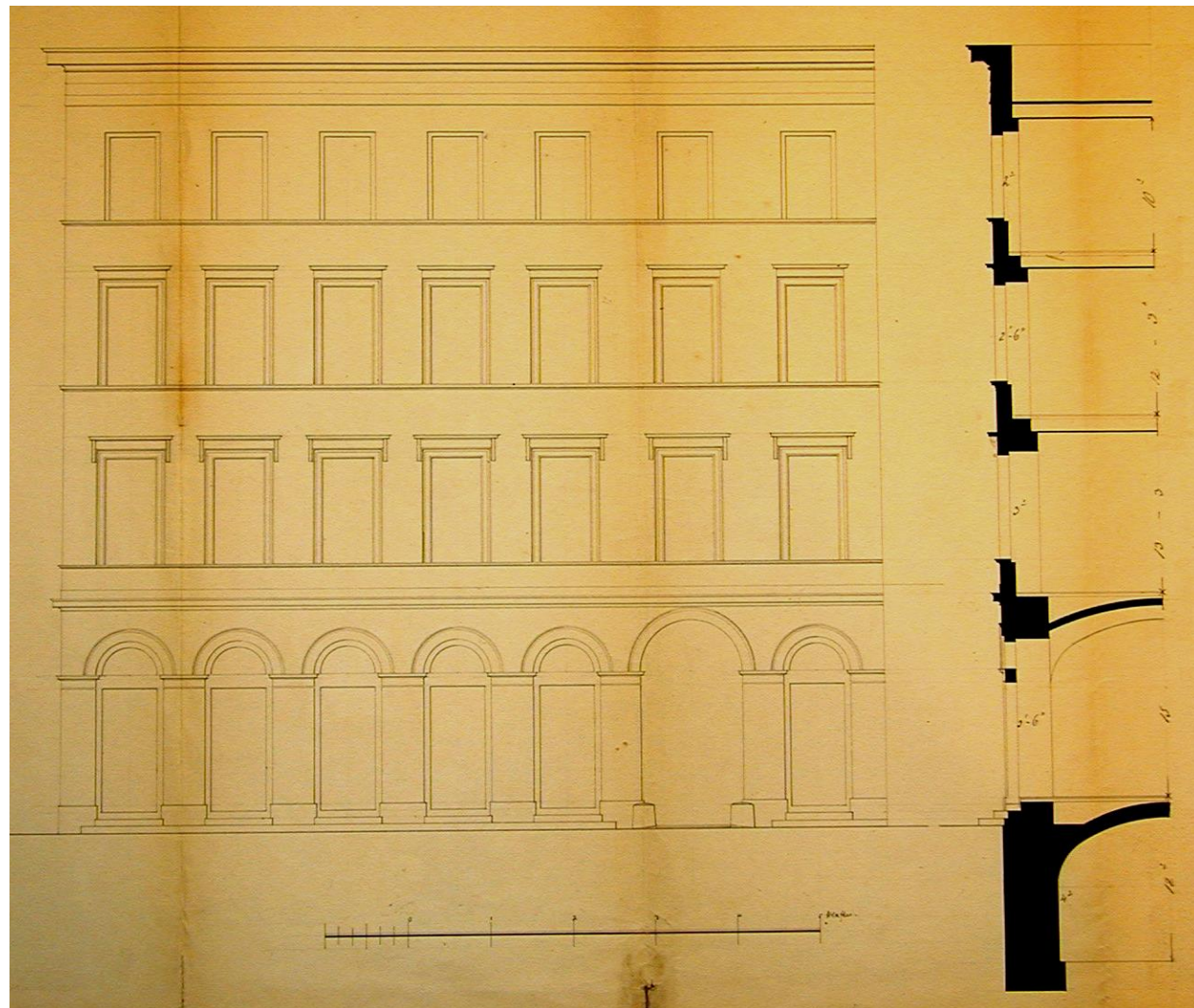
1815-1816

Pest, Robicsek-ház

Hild József

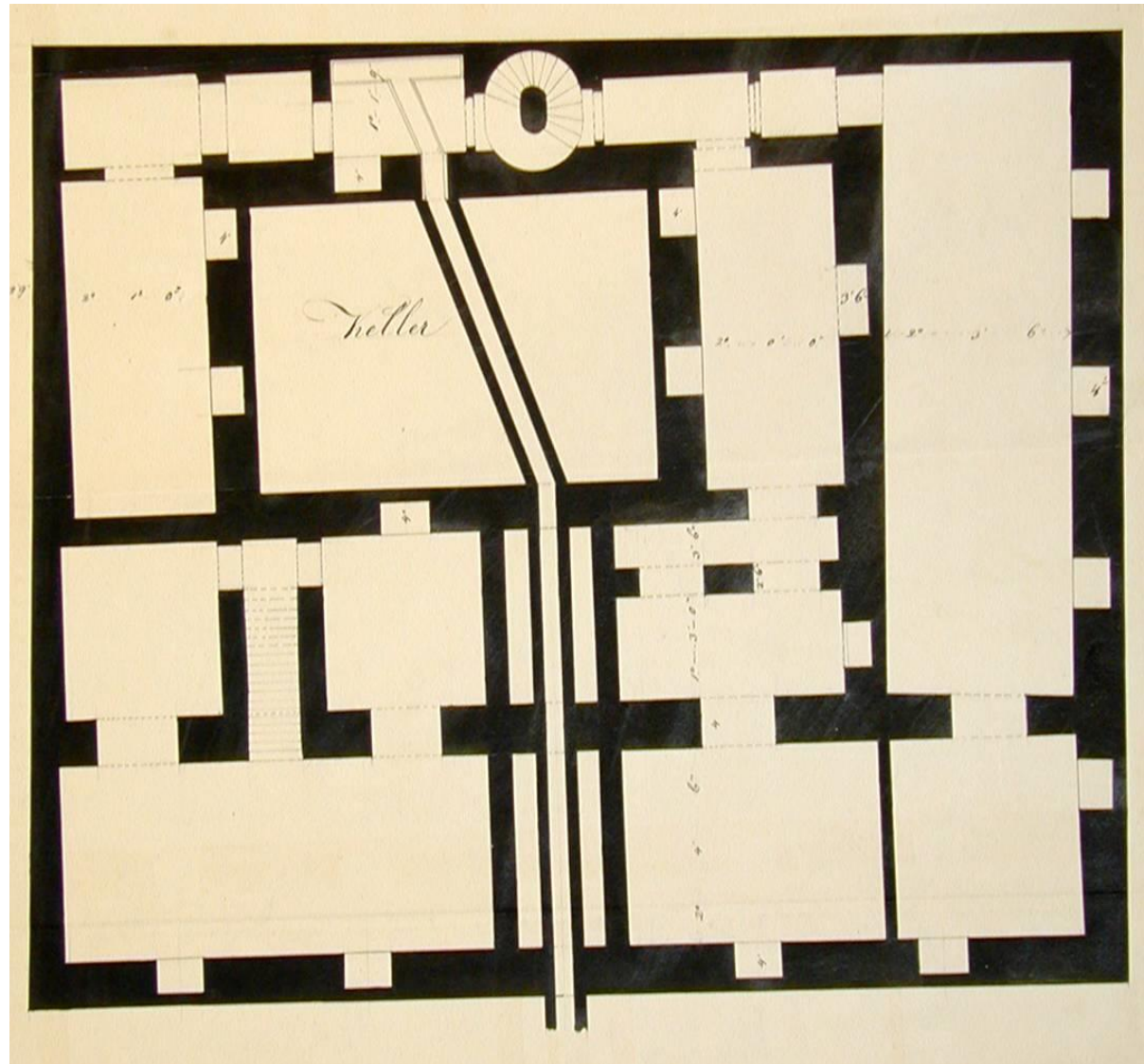
1844

Pest, Robicsek-ház, pince

Hild József

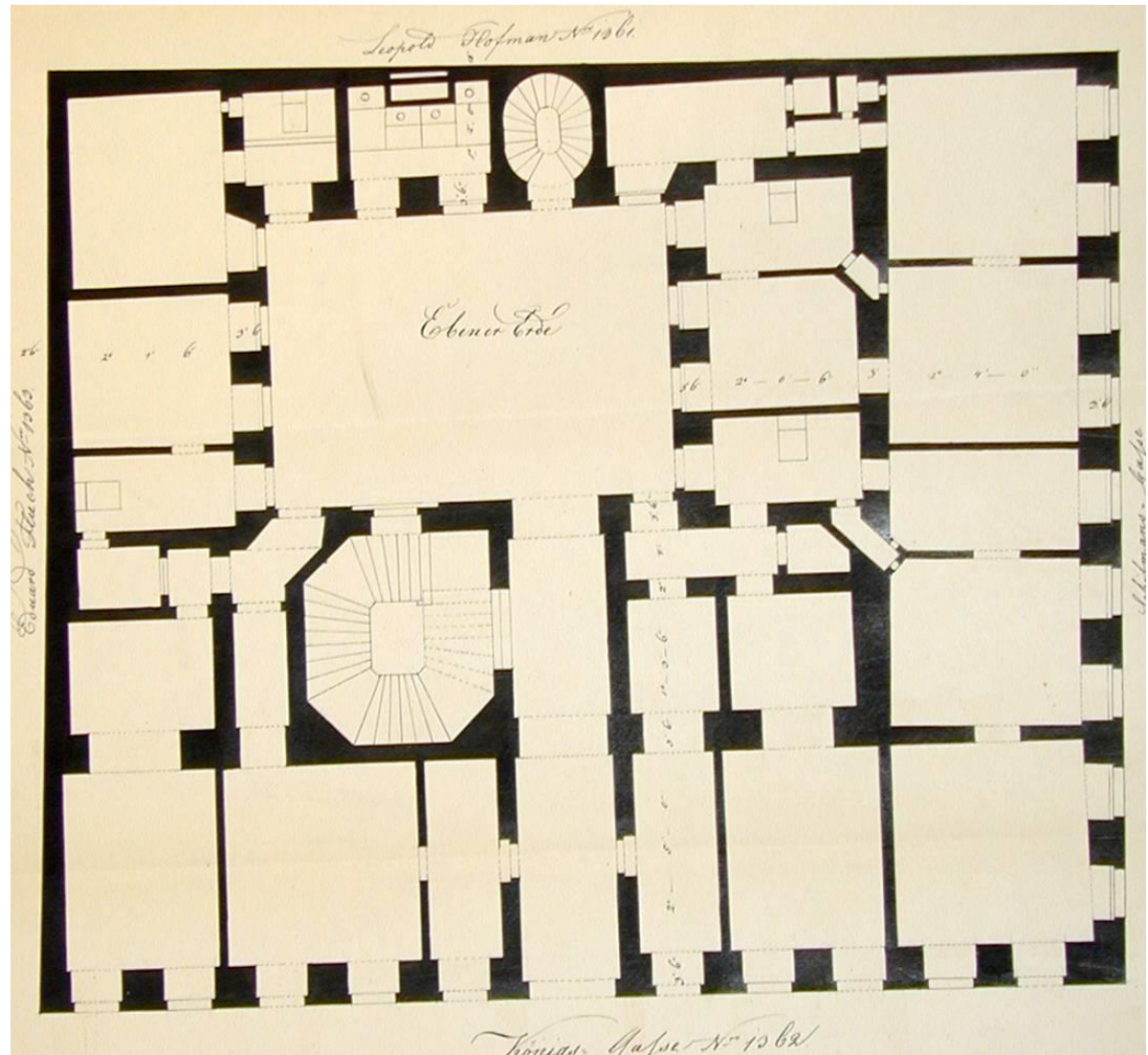
1844

Pest, Robicsek-ház, földszint

Hild József

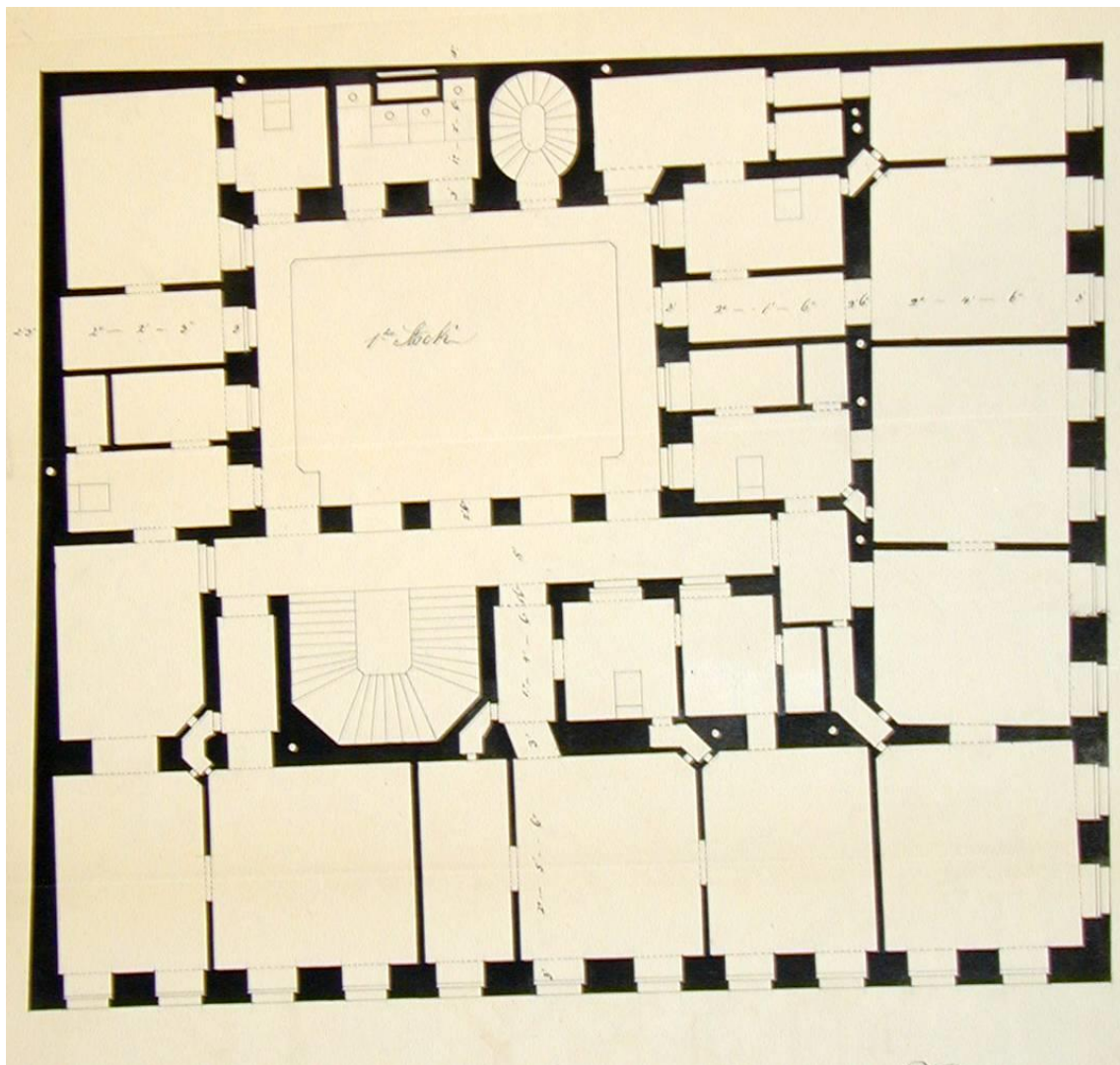
1844

Pest, Robicsek-ház, első emelet

Hild József

1844

Pest, Régi Német színház

Aman János

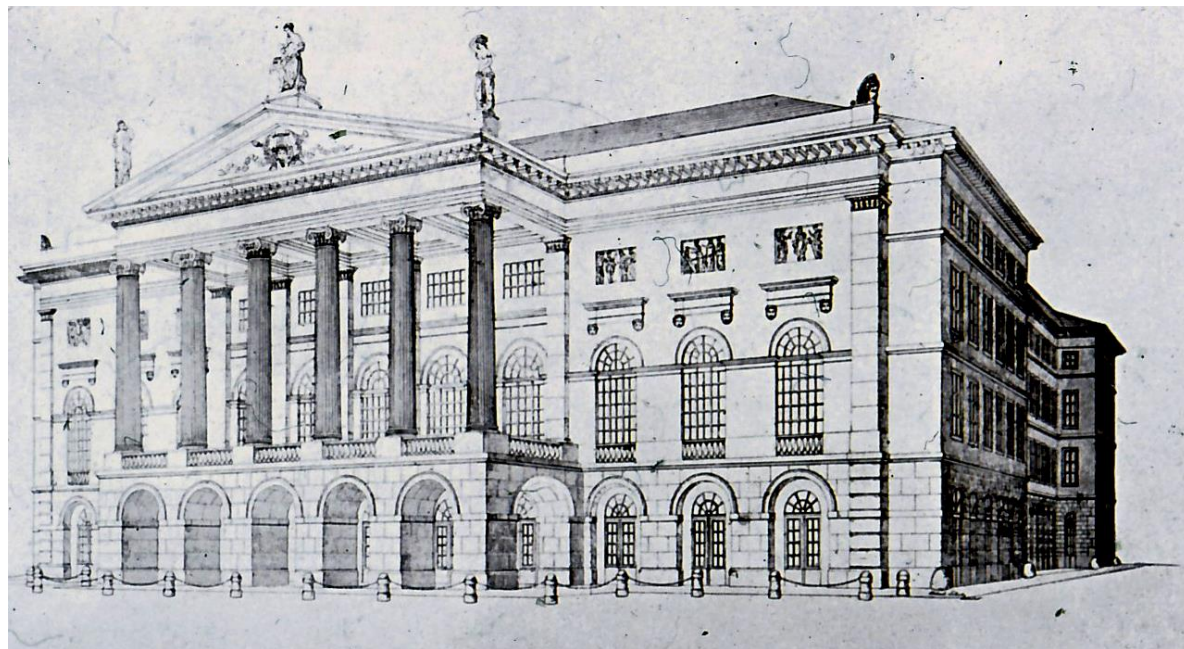
1807-1812, leégett 1847-ben

Pest, Régi Vigadó

Pollack Mihály

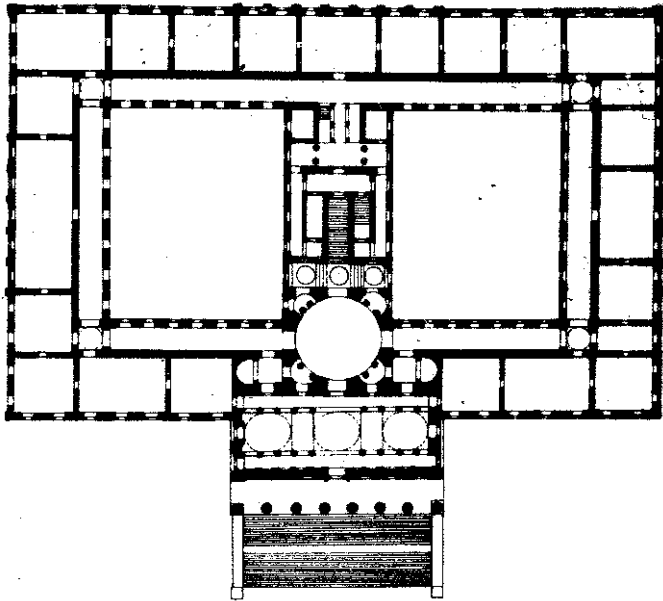
1829-33, szétlőtték 1849-ben

Pest, Nemzeti Múzeum

Pollack Mihály

1837-1847

Pest, Lloyd-palota

Hild József

1828-1830, lebontották 1947-ben

Dég, Festetics-kastély

Pollack Mihály

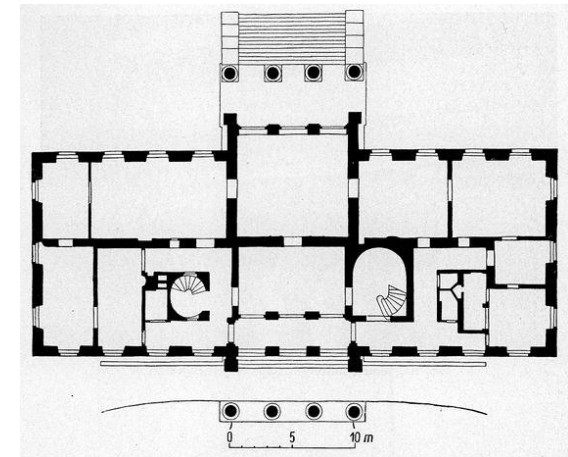
1810-1815

Gyömrő, Teleki-kastély

Hild József

1840 után

A neoklasszicizmus

Politikai okok.

Előképek.

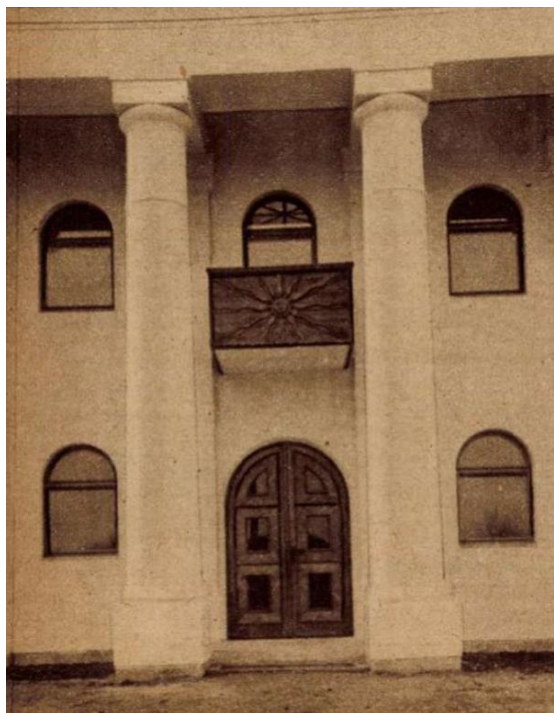
Az 1951-es építészeti vita és következményei.

Időtartama.

Tolna, Kultúrház

Pintér Béla

1952

Budapest, II. kerületi tanács

Körner József

1952

Budapest, Iparművészeti Főiskola

Farkasdy Zoltán

1953-1954

